



Plan van aanpak 2017-2022

Addo Stuur, voorzitter

17-4-2017

Tot nu toe heeft onze stichting zich gericht op de jeugd en het voorkomen van laaggeletterdheid. In 2017 willen we ons werkterrein gaan uitbreiden naar brede maatschappelijk aanpak.

Missie & visie

Stichting Lezen & Schrijven gelooft dat heel Bonaire moet kunnen lezen, schrijven, rekenen en om moet kunnen gaan met een computer.

Visie

Stichting Lezen & Schrijven Bonaire maakt laaggeletterdheid onderwerp van gesprek bij publiek en politiek en ondersteunt op het eiland de overheid, instellingen, bedrijven, docenten en vrijwilligers bij het organiseren van scholing. Het resultaat: geluk, gezondheid en groei van de mensen.

Bewustwording van laaggeletterdheid

Om laaggeletterden te bereiken richt de stichting zich tot jou, je familie, je burens, je collega's en je vrienden. Ook in jouw omgeving is iemand laaggeletterd, misschien wel zonder dat je dat weet. Veel laaggeletterden schamen zich enorm en durven hier niet voor uit te komen. Misschien kun jij diegene helpen door het probleem bespreekbaar te maken, of door hem of haar naar door te verwijzen. Om laaggeletterdheid bij zo veel mogelijk mensen onder de aandacht te brengen, worden projecten zoals de **Week van de Alfabetisering** door Fundashon Forma georganiseerd.

Stichting Lezen & Schrijven organiseert dit jaar voor de eerste keer het project **Bonaire Voorleesdag** om ouders te stimuleren om hun kinderen vaker voor te lezen.

Werkwijze

Stichting Lezen & Schrijven Bonaire zet zich in om laaggeletterdheid te helpen voorkomen en verminderen. Lees hieronder hoe dat gebeurt.

Het vermogen om te kunnen lezen en schrijven is een basisrecht van elk individu. Geletterdheid is een randvoorwaarde voor een gezonde, veerkrachtige, welvarende en duurzame samenleving waaraan alle burgers actief deelnemen. Stichting Lezen & Schrijven zet zich in om laaggeletterdheid te helpen voorkomen en verminderen. Dit gebeurt met projecten die:

- mensen helpen een geschikte cursus te vinden om hun lees- en schrijfvaardigheden te verbeteren;
- laaggeletterdheid voorkomen en taalontwikkeling bij kinderen bevorderen;
- zo veel mogelijk aandacht genereren voor het probleem van laaggeletterdheid.

Laaggeletterd in het Papiamentu of het Nederlands?

Uitgangspunt van ons beleid zijn de resultaten van onze onderzoek uit 2015.

Op Bonaire zijn er twee dominante talen. Papiamentu als moedertaal van een groot deel (60%) van de bewoners. En het Nederlands is een tweede taal, de officiële taal van de Rijksoverheid en de laatste jaren ook de instructietaal voor een groot deel het onderwijs. Je kunt dus als Papiaments sprekende bewoner laaggeletterd zijn in het Nederlands, maar wel geletterd in het Papiamentu. Uit ons onderzoek is gebleken dat **17%** van de Papiamentstaligen laaggeletterd zijn in het Papiamentu, omgerekend zijn dat 2800 mensen, die een of meer verschillende taak niet kunnen uitvoeren zoals het schrijven van een sollicitatiebrief, voorlezen voor de kinderen of officiële brieven lezen.

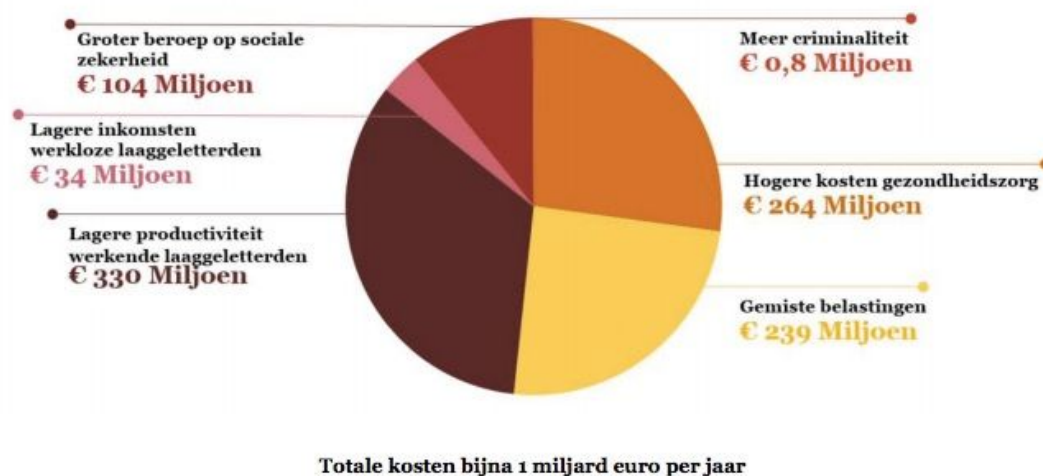
Het merendeel van de Europese Nederlanders (16%) zijn laaggeletterd in het Papiamentu. Daarnaast is er een grote groep Spaanstaligen (14%) die laaggeletterd zijn in zowel het Papiamentu en het Nederlands. Ook het Engels is een taal die veel gesproken wordt op het eiland. Ons ideaal is dat alle bewoners geletterd worden in meerdere talen. Dat zou een enorme economische stimulans zijn voor het eiland. Wij leven immers op een eiland dat leeft van het toerisme. Zie daarvoor ons onderzoek **Laaggeletterdheid Bonaire 2015**.

De economische schade van laaggeletterdheid op Bonaire

Een start van de verbreding van onze activiteiten zou de berekening van de **kosten laaggeletterdheid** om de overheid en het bedrijfsleven te motiveren om actie te ondernemen.

Deze berekening kan gedaan worden aan de hand van de cijfers van ons onderzoek. Dit zou samengevat moeten als een dergelijke diagram zoals deze:

Figuur 1: Schatting maatschappelijke kosten laaggeletterdheid in Nederland per jaar



Onze partners

Stichting Lezen & Schrijven Bonaire probeert de krachten te bundelen van overheid, bedrijfsleven, (lokale) taalaanbieders en vrijwilligers. Samen zetten zij zich in voor leesbevordering en leesbevorderende activiteiten. Om te zorgen dat zoveel mogelijk mensen kunnen lezen, schrijven, rekenen en omgaan met de computer, wil Stichting Lezen & Schrijven Bonaire gaan samenwerken zoveel mogelijk partners:

Onze primaire partner: Fundashon Forma
Bonaire Holding Maatschappij
Openbaar lichaam Bonaire
Rijksdienst Caribisch Nederland
Fundashon Mariadal
Bonaire Business & Employers Association
Bonhata
Vakbonden
Cursusinstututen

De start zou een presentatie kunnen zijn aan bovengenoemde partners om de kennis en bewustwording over laaggeletterdheid op Bonaire te bewerkstelligen.

Projecten van Stichting Lezen en schrijven Nederland

Meer dan 17% van de Bonairianen is laaggeletterd, maar iedereen zomaar naar school sturen werkt niet. **Stichting Lezen en schrijven Nederland** heeft een aantal projecten ontwikkeld waarvan wij de materialen, kennis en ervaring kunnen gebruiken. Dat hebben zij ons toegezegd.

Taal voor het leven

Om voor iedereen een geschikte cursus te vinden, zal het project **Taal voor het Leven** worden gestart. Samenwerking wordt gezocht met vrijwilligers en taalaanbieders om zoveel mogelijk laaggeletterden te bereiken. Dat gebeurt onder andere via de **Nationale Bellijn**. Via deze telefoonlijn krijg je kosteloos adviezen en kun je jezelf of iemand anders inschrijven voor een cursus.

Taalhuis Bonaire

Een laagdrempelige initiatief kan zijn een **Taalhuis Bonaire** bemand door vrijwilligers met kennis alle opleidingsmogelijkheden. Een groot aantal cursussen wordt al gegeven door Fundashon Forma. In het Taalhuis kunnen mensen informatie krijgen over cursussen lezen, schrijven, lezen & de computer. Gewerkt wordt met taalcoaches en taalvrijwilligers. Die zijn ook werkzaam buiten werktijden en in het weekend.

Het project EVA voor vrouwen.

Om laaggeletterdheid onder vrouwen te verminderen, richt het programma Taal voor het Leven zich met EVA speciaal op deze doelgroep.

Voel je goed!

Is een project gericht op gezondheid en geletterdheid. Door de combinatie van eet- en bewegeadvies van een diëtist en lessen van een vrijwilliger over gezonder eten en meer bewegen zorgen we voor duurzame veranderingen in de leefstijl van de deelnemers. De aanpak is gericht op volwassen cliënten van een diëtist met overgewicht, die moeite hebben met taal en daardoor met het verwerken van informatie.

Laaggeletterdheid voorkomen

Laaggeletterdheid kan op allerlei manieren ontstaan. Er zijn tal van verschillende oorzaken waardoor iemand niet goed heeft leren lezen en schrijven. Zie daarvoor ons onderzoek

Laaggeletterdheid Bonaire 2015.

Leesbevordering, vooral bij kinderen, is heel belangrijk om laaggeletterdheid te voorkomen. Zo coördineert de stichting van het **Taalpunt** Bonaire. Daarnaast zijn de volgende projecten ontwikkeld:

Mediabus

Schooltijdschriften

Babyboekjes bij geboorte

Kinderboekenfonds Papiamentu

Bonaire voorleesdag 2017

Summerschool

In deze lijn van jonge tot oudere kinderen ontbreken nog projecten voor **voorschoolse leeftijd** tot 4 jaar. Een heel belangrijke leeftijdsgroep omdat kinderen dan heel gevoelig zijn voor het leren van (meerdere) talen. Onze Stichting wil samen met Centrum voor Jeugd en Gezin en met de crèches hier projecten voor ontwikkelen.